

LBRIS

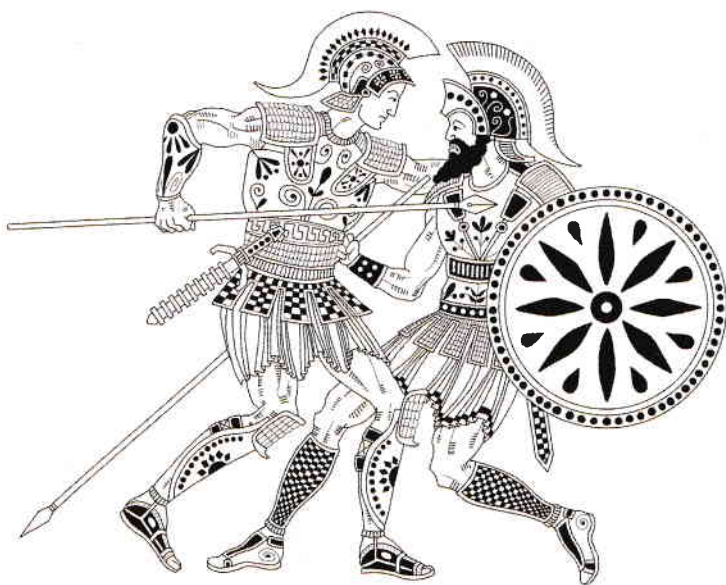
We know
books

Alexandru Mitru

Legendele Olimpului

EROII

Ilustrații de Andrei Măceșanu

arthur

CUPRINS

PERSEU	5
ZEUS SE-NDRĂGOSTEȘTE DE DANAE	7
ACRISIOS DESCOPERĂ CRIMA	9
PESCARUL DICTYS AFLĂ PE MARE LADA	11
REGELE INSULEI SERIFOS URZEȘTE UN PLAN	13
SFATUL ZEULUI HERMES	16
PERSEU RĂPUNE MEDUZA	18
LA TITANUL ATLAS	22
DEASUPRA ETIOPIEI	24
PERSEU CUNOAȘTE PE FIICA LUI CEFEU	26
MONSTRUL LUI POSEIDON ESTE RĂPUS	28
LUPTA CU FINEU	31
ÎNTOARCEREA ÎN ARGOS	34

HERACLES	38
ZEUS VESTEȘTE SOSIREA PE LUME A FIULUI SĂU	40
ALCMENA DEVINE MAMĂ	42
LUPTA CU ȘERPII ZEIȚEI HERA	44
AMFITRION ÎL TRIMITE PE ALCIDE SĂ ÎNVEȚE MEȘTEȘUGUL ARMELOR	46
GELOASA HERA ÎL LOVEȘTE DIN NOU CRUNT PE FIUL ALCMENEI	47
LA ORACOLUL DIN DELFI	49
TÂNĂRUL ALEGE DRUMUL VIRTUȚII	50
SOSIREA LA MICENE	53
RĂPUNEREA LEULUI DIN NEMEEA	55
SPRE MLAȘTINILE LERNEI	59
LUPTA CU HIDRA	62
PĂSĂRILE STIMFALIDE	64
CĂPRIOARA ZEIȚEI ARTEMIS	67
MISTREȚUL DIN ERIMANT	70
GRAJDURILE LUI AUGIAS	73
TAURUL LUI POSEIDON	76
PLECAREA SPRE TRACIA	78
BIRUINȚA ASUPRA MORȚII	80
ADUCEREA CAILOR LUI DIOMEDE	82
CINGĂTOAREA HIPOLITEI	84
LUPTA CU AMAZOANELE	85
VACILE LUI GERION	86

ÎN ȚINUTUL LUI HADES	89
RĂPIREA CĂINELUI CERBER	90
ÎNFRÂNGEREA LUI NEREU	93
ELIBERAREA LUI PROMETEU	96
HERACLES ADUCE MERELE DE AUR	100
ÎNȘELĂCIUNEA LUI NESUS	102
HERA URZEȘTE EROULUI NOI SUFERINȚE	104
APOTEOZA LUI HERACLES	107
TEZEU	111
MICUL TEZEU ÎL CUNOAȘTE PE EROUL HERACLES	113
DOBÂNDIREA SABIEI ȘI SANDALELOR LUI EGEU	115
PRIMELE LUPTE ALE FECIORULUI ETREI	117
SCIRON ȘI PROCUST	120
INTRAREA ÎN ATENA	125
EGEU ÎȘI DESCOPERĂ FIUL	126
PLECAREA ÎN ÎNSULA CRETA	129
LA ZEUL MĂRILOR POSEIDON	131
TINERII SUNT SALVAȚI	134
TEZEU AJUNGE REGELE ATENEI	137
PIERDEREA ANTIOPEI	139
O UNELTIRE A ZEIȚEI AFRODITA	142
TRAGICUL SFÂRȘIT AL LUI HIPOLIT ȘI-AL FEDREI	144
ÎNLĂNȚUIREA DIN INFERN	146

DEDAL ȘI ICAR	152
TAURUL LUI POSEIDON IEȘE DIN MARE	154
REGINA ODRĂȘLEȘTE PE MINOTAUR	157
DEDAL CONSTRUIEȘTE LABIRINTUL	159
CĂDEREA LUI ICAR	161
LA REGELE COCALOS	166
CASTOR ȘI POLUX	169
ZEUS SE PREFACE ÎN LEBĂDĂ	170
ELIBERAREA ELENEI DIN ATENA	173
SPRE ALTE ISPRĂVI	176
CEARTA CU FIII LUI AFAREU	179
POLUX ÎȘI ÎMPARTE NEMURIREA CU FRATELE SĂU CASTOR	181
BELEROFON	185
ANTEEA ÎL ÎNVINUIEȘTE PE NEDREPT	187
REGELE PRET ÎL TRIMITE LA MOARTE	190
PRINDEREA CALULUI ÎNARIPAT, PEGAS	192
PIEIREA HIMEREI	195
BELEROFON ÎI CERE SOCOTEALĂ LUI ZEUS	198
ASCLEPIOS	201
APOLO O AMĂGEȘTE PE FIICA REGELUI FLEGIAS	201
CORBUL O PĂRĂȘTE PE CORONIS ȘI ZEUL O UCIDE	204

MICUL ASCLEPIOS ESTE SALVAT	
ȘI DAT ÎN GRIJA CENTAURULUI CHIRON	206
FIUL ZEULUI LUMINII ÎNCEPE SĂ VINDECE BOLILE	208
HADES CERE MOARTEA LUI ASCLEPIOS, DAR... ..	211
MELEAGRU	216
ARTEMIS TRIMITE MISTREȚUL ÎN CALYDON	218
ALTEEA SE ÎNVOIEȘTE CU PLECAREA FIULUI SĂU	220
EROII SE STRÂNG ÎN CALYDON	221
LUPTA SE PORNEȘTE	223
CEARTA DIN PRICINA ATALANTEI	225
NĂVALA CUREȚILOR ȘI ULTIMA BIRUINȚĂ	227
ORFEU ȘI EURIDICE	233
UN CÂNTĂREȚ FĂRĂ SEAMĂN	234
PIERDEREA FRUMOASEI EURIDICE	237
ORFEU PĂTRUNDE ÎN INFERN	239
ZEUL HADES SE ÎMBLÂNZEȘTE	242
NUMAI CÂNTECUL ÎI RĂMÂNE	245
ÎNTEMEIEREA TEBEI	248
CADMOS; ZETOS ȘI AMFION; OEDIP	248
DOBORÂREA BALAURULUI LUI ARES	250
NAȘTEREA POPORULUI TEBAN DIN COLȚII DE BALAUR	252
URMAȘII LUI CADMOS RIDICĂ TEBĂ CEA CU ȘAPTE PORȚI	254

OEDIP ÎȘI UCIDE, FĂRĂ SĂ ȘTIE, TATĂL	256
A DOUA CRIMĂ: CĂSĂTORIA CU IOCASTA	259
PUSTIU ȘI LACRIMI AU HOTĂRĂT ZEII	262
EXPEDIȚIA ARGONAUȚILOR	265
FIUL LUI ESON SE ÎNTOARCE ÎN IOLCOS	268
REGELE PUNE LA CALE PIEIREA LUI IASON	269
BERBECELE CU LÂNA DE AUR	272
PREGĂTIREA MARIİ CĂLĂTORII	274
PLECAREA SPRE ȚARA LUI AIETES DE LA CAPĂȚUL LUMII	276
EROII SUNT ÎNDEMNAȚI SĂ DUCĂ	
O VIAȚĂ TIHNITĂ ÎN LEMNOS	278
URIAȘII CU CÂTE ȘASE BRAȚE	280
PIERDEREA LUI HERACLES ÎN MYSIA	283
ÎNFRÂNGEREA BEBRICILOR	284
SALVAREA LUI FINEU DE HIDOASELE HARPİI	286
ARGONAUȚII ZĂRESC CRESTELE CAUCAZULUI	288
ÎN PALATUL SOARELUI	290
EROS O ȚINTEȘTE ÎN INIMĂ PE MEDEEA	293
AIETES VREA SĂ-L TRIMITĂ PE IASON LA MOARTE	295
HERA ÎI TRIMITE UN VIS MEDEEI	297
SEMĂNAREA COLȚILOR DE BALAUR PE GLIE	299
RĂPIREA LÂNII DE AUR	300
FUGA MEDEEI CU IASON	303
CĂSĂPIREA MICULUI ABSIRT	304
ÎNTOARCEREA LA IOLCOS	306

PELIAS ESTE FIERT ÎNTR-UN CAZAN	
CHIAR DE CĂTRE FETELE SALE	308
GLAUCE ȘI CREON SUNT CUPRINȘI DE FLĂCĂRI	310
FUGA MEDEEI ȘI PRĂBUȘIREA CORABIEI ARGO	311
RĂZBOIUL TROIAN	314
DEALUL GREȘELILOR	316
PRIAM SE URCĂ PE TRONUL LUI LAOMEDON	317
FIUL NOU-NĂSCUT DE HECUBA ESTE PĂRĂȘIT	
PE MUNTELE IDA	319
MĂRUL DISCORDIEI CADE	
ÎN MIJLOCUL NUNȚII ZEIȚEI THETIS CU PELEU	321
ÎNCEPE CEARTA ÎNTRE CELE TREI ZEIȚE	323
PARIS DĂ AFRODITEI MĂRUL DE AUR	325
RĂPIREA ELENEI CEA FRUMOASĂ	327
SFATUL ÎNȚELEPTULUI NESTOR	330
ULISE SE PREFACE CĂ E NEBUN	332
ÎN CĂUTAREA LUI AHILE	334
UN FLĂCĂU ÎMBRĂCAT ÎN HAINE DE FATĂ	336
ADEVĂRUL IESE LA IVEALĂ	337
ZEII CER O JERTFĂ LA PLECARE	339
PLECAREA SPRE ASIA	341
SE-AȘAZĂ TABĂRA AHEEANĂ	343
NOUĂ ANI DE LUPTE SÂNGEROASE	344
CEARTA DINTRE AHILE ȘI AGAMEMNON	345

AGAMEMNON ESTE AMĂGIT DE MORFEU	347
OASTE AHEEANĂ VREA SĂ SE ÎNTOARCĂ ACASĂ	349
ZEI ÎI AȚĂȚĂ PE RĂZBOINICI	350
HECTOR ÎL RĂPUNE PE PATROCLE	351
AHILE SE HOTĂRĂȘTE SĂ INTRE ÎN LUPTĂ	353
DOBORÂREA LUI HECTOR	356
PRIAM DOBÂNDEȘTE TRUPUL FIULUI SĂU	360
TROIENILOR LE VIN AJUTOARE	361
ÎNFRÂNGEREA LUI MEMNON, REGELE ETIOPIENILOR	363
APOLO ÎNDREAPTĂ SĂGEATA LUI PARIS SPRE CĂLCĂIUL LUI AHILE	364
EROUL RĂPUS ESTE ADUS ÎN TABĂRĂ	366
SFÂRȘITUL LUI PARIS	368
ULISE SE STRECOARĂ ÎN TROIA	369
CALUL DE LEMN	371
LAOCOON ÎNȚELEGE ȘIRETLICUL AHEILOR	373
AHEII IES DIN CALUL DE LEMN	375
TROIA ESTE ARSĂ PÂNĂ LA TEMELII	377
ÎNTOARCEREA AHEILOR ÎN ELADA	379
MENELAU PORNEȘTE SPRE PATRIE, ÎMPREUNĂ CU ELENA	380
AHILE, CA SEMIZEU, SE AȘAZĂ ÎN INSULA LEUCE, CĂSĂTORINDU-SE EL CU FRUMOASA ELENA	382
NIMICIREA AMAZOANELOR	384

PEDEPSIREA LUI AIAX DIN LOCRIDA	385
ÎNECAREA CORĂBIILOR LA CAPUL CAFAREU	389
AGAMEMNON ESTE UCIS LA-NTOARCEREA ACASĂ DE SOȚIA NECREDINCIOASĂ	390
RĂZBUNAREA LUI ORESTE	392
PĂȚANIILE LUI ULISE	396
ÎN PEȘTERA CICLOPULUI POLIFEM	399
URIAȘUL ESTE ORBIT CU UN TRUNCHI ÎNROȘIT ÎN FOC	402
AHEII SE LEAGĂ SUB PÂNTECELE OILOR ȘI IES DIN PEȘTERĂ	404
ÎN INSULA LUI EOL ȘI ÎN ȚINUTUL LESTRIGONILOR	406
PE TĂRĂMUL VRĂJITOAREI CIRCE ȘI ÎN INVERN	408
ÎN INSULA OGIGIA, LA CALIPSO	410
PLUTA ESTE CUFUNDATĂ DE POSEIDON	413
OSPEȚIA LUI ALCINOU	415
ULISE ÎȘI POVEȘTEȘTE RĂTĂCIRILE	416
ÎNTOARCEREA ÎN ITACA	418
PORCARUL EUMEU ÎI DESTĂINUIE LUI ULISE FAPTELE PEȚITORILOR	419
PLANUL FĂURIT ÎMPREUNĂ CU TELEMAH	421
ÎNCĂ O NOAPTE	423
PEDEPSIREA PEȚITORILOR	424

AVENTUROASA CĂLĂTORIE A LUI ENEA	428
PIERDEREA CREUSEI	431
HERA ÎNCEPE SĂ-I LOVEASCĂ IARĂȘI PE TROIENI.....	433
ZEII PENAȚI ARATĂ DRUMUL SPRE ITALIA.....	435
MOARTEA BĂTRÂNULUI ANCHISE	437
ZEUS PREZICE STRĂLUCIREA ROMEI	438
ÎN CARTAGINA	441
REGINA DIDO SE ÎNDRĂGOSTEȘTE DE ENEA	443
DIDO ÎȘI STRĂPUNGE INIMA DE MĂHNIRE	445
NOUA PATRIE A TROIENILOR	446
PE CÂMPIILE ELIZEE	448
RĂZBOIUL ISCAT DIN PRICINA LAVINIEI	451
ÎNTEMEIEREA ROMEI	453

PERSEU

În cântecele vechi¹ se povestește că ar fi viețuit odinioară, în preavestitul oraș Argos², un rege care se numea Acrisios. Și regele avea o fiică de-o frumusețe uimitoare. Copila se chema Danae. Poetii o slăveau în versuri și regii îi trimiteau daruri. Numărul pețitorilor era atât de mare, încât palatul lui Acrisios nu dovedea să-i mai cuprindă. Și regii, care mai de care erau mai falnici, mai puternici. De ar fi fost unul ales, se supărau, desigur, ceilalți. S-ar fi iscat poate războaie. De-aceea regele Acrisios stătea mereu în cumpănă și-i amâna

¹ Povestea tristă a fiicei regelui Acrisios, ca și copilăria eroului Perseu ne sunt cântate în elegia poetului liric elin din Keos, Simonides, în oda a XVI-a din cartea a III-a a poetului latin Horațiu, și în versurile altor poeți de mai târziu.

² Orașul Argos se află în Peloponez. Numele său se tâlcuia prin „câmpie“, în limba vechilor localnici. Orașul se afla în ținutul Argolidei, în fața golfului cu același nume. Prin Argos însă, grecii, și chiar romanii (așa cum se vede din versurile lui Vergiliu), înțelegeau uneori tot ținutul argolic, alteori chiar întreg Peloponezul. Orașul Argos s-a făcut vestit prin eroii care au viețuit pe tărâmul său.

pe fiecare cu vorbele-i meșteșugite, să treacă timpul, să se mai gândească.

Mai avea regele și-o supărare. Se făceau grâne prea puține, deși pământul era bun. Ploua prea rar, și fluviul¹ ce străbătea întreg ținutul seca mereu în timpul verii. Poporul nu avea bucate.

Era nevoie de-un flăcău să țină frâiele puternic. Supușii deseori cârteau, pentru că-n casa lui Acrisios erau bucate din belșug, iar pruncii lor piereau de foame. Și regele era bătrân. N-avea pe nimeni ajutor. Copila lui era prea slabă, și-apoi urma să se mărite, să plece din ținutul Argos. Îi trebuia deci regelui braț de bărbat pe lângă casă. Voia să aibă un fecior.

S-a dus atunci regele-Acrisios la un oracol². A dăruit acolo aur, a făcut jertfe și libații, și a cerut zeilor sfat:

— Cum aș putea, preamăriți zei, să dobândesc încă un prunc, dar nu o fată – fată am! –, ci un băiat, un fecior vrednic, care să-mi fie de-ajutor și la greutate și la necaz?

Oracolul i-a dat răspunsul:

— Tu nu vei căpăta, Acrisios, niciun flăcău; ești prea bătrân; dar fiica ta, mândra Danae, va fi-n puțină vreme mamă... Odrasla ei va fi băiat.

¹ Este vorba de fluviul zeu Inachos, care uda Argolida și era socotit, după legende, întemeietorul țării. La drept vorbind, pe malurile sale par a fi fost cele dintâi așezări, încât grecilor, cu fantezia lor bogată, nu le-a fost deloc greu să-i atribuie lui Inachos calitatea de părinte al argienilor.

² După unele legende, Acrisios s-a dus la oracolul lui Zeus, după altele la acela al lui Apolo.

O! Cum s-a bucurat Acrisios. A socotit că fiica sa va face nuntă în curând, își va găsi un mire bun și o să aibă un copil.

— Va fi băiat? Îmi pare bine... Atunci... atunci, nu mai am grijă. Nepotul meu o să m-ajute și îmi va ține loc de fiu...

Însă oracolul acela a mai grăit:

— Va fi ce ți-ai dorit: fecior. Atâta că acest urmaș te va ră-pune într-o zi... Tu vei pieri de mâna lui... Deci nu te bucura zadarnic.

— Mă va ucide el pe mine, bunicul lui? a strigat regele Acrisios. Și cum?... Și când?... Grăiți, voi, zei nepieritori, cum să împiedic crima asta?...

— Nu poți s-o-mpiedici, au spus zeii. Tu vei muri, într-un amurg, de mâna fiului Danaei!...

ZEUS SE-NDRĂGOSTEȘTE DE DANAE

S-a-nspăimântat regele Acrisios și s-a întors în țara sa, cu ciudă-n suflet pe copila ce îi era-nainte dragă. Și ca să-mpiedice ursita, a dat poruncă să se facă o închisoare sub pământ. Aici a dus-o pe Danae. A-nchis-o bine sub zăvoare și-a-ncredințat-o unei sclave. (O sclavă ce-i fusese doică.)

— Aici va sta ascunsă fata, până la moartea mea târzie, a rostit regele Acrisios. Să nu o poată vedea nimeni, cât voi trăi. Că-i prea frumoasă și prea blândă, și s-ar putea s-o

îndrăgească vreun prinț, sau poate chiar vreun zeu... și să mi-o ceară de soție. Sau, mai rău, să-mi răpească fata, fără măcar să-mi ceară voie. Fără de soț, ea n-o să poată să aibă nici copii. Și, neavând fecior Danae, nu sunt primejdiile pentru mine...

Atât că-nspăimântatul rege uitase că-n Olimp sta Zeus cel cu puteri nemărginite. Zeus putea să vadă fata și-n închisorile de piatră.

Și aducându-i Hermes vestea că fata regelui din Argos a fost închisă sub zăvoare, Zeus a și cătat spre ea. I-a cercetat înfățișarea. Iară Danae era albă, cu pielea caldă, de mătase, cu ochii verzi ca valul mării și părul roșu ca văpaia. Într-un cuvânt era frumoasă... Și Zeus s-a aprins pe dată.

— Danae, fata lui Acrisios, va fi soția mea chiar astăzi!... a grăit Zeus către Hermes.

— Dar cum vei izbuti, o, Zeus? a-ntrebat Hermes cu mirare. Danae este zăvorâtă în temnița de sub pământ, bătută-n plăci grele, de bronz, și nu știi, zău, cum vei pătrunde...

— N-ai teamă, fiule!... a zâmbit Zeus. Nunta ce vreau s-o săvârșesc va fi altfel decât socoți. Tu du-te-acum... Întoarce-ți fața și cată de păstrează taina!

Și Zeus s-a schimbat, vicleanul, nu-n taur, flacăra sau cuc¹, ci într-o ploaie aurie, care-a căzut peste orașul lui Acrisios. Iar ploaia asta aurie a străbătut, după voința marelui Zeus,

¹ Pot fi aflate amănunte în celălalt volum, *Legendele Olimpului: Zeii*, unde se vede că Zeus luase diferite înfățișări de animale, păsări sau elemente ale naturii, ca să poată cuceri zeițe, nimfe sau muritoare.

printre pietre și printre plăcile de bronz; și a ajuns în încăperea unde sta sub zăvor Danae. A-nvăluit-o pe copilă ca-ntr-o fierbinte-mbrățișare.¹

ACRISIOS DESCOPERĂ CRIMA

Danae a devenit astfel soția lui Zeus, olimpiantul.

Lunile-au început să treacă, și chiar la timpul convenit copila regelui Acrisios a dobândit un fiu bălai, frumos ca soarele din slavă și fără seamăn de voinic, căruia ea i-a zis Perseu.

Nu știa, biata, cum s-ascundă această crimă a lui Zeus. Pruncul, ca toți copiii lumii, râdea, plângea și se juca. Dar, într-o zi, tatăl Danaei trecu pe lângă locul unde era închisă fata lui. Și dinlăuntru s-auzea glas de copil și râs zburdalnic.

Repede, tatăl smuci ușa, care fusese zăvorâtă. Trase pe doică la o parte... (deși șărmana încercase s-arunce-un vâl

¹Într-un desen pe un vas antic, ce se află la marele muzeu de artă din Sankt Petersburg, Danae stă pe un pat de aur, și ploaia cade asupra ei. Iar ea privește către slavă. Pe aceeași temă a pictat și Rembrandt un tablou.

Copila regelui Acrisios simbolizează, după unii învățați, tot precum Cora-Persefona, sămânța îngropată în timpul iernii, în pământ. Cum trec zilele friguroase și se apropie primăvara, totul se umple de lumină și ploi de aur cad din cer, făcând să încolțească sămânța aflată în pământ. Holdele rodesc atunci bogate. Tot astfel, fata lui Acrisios a căpătat și ea un prunc, care a devenit apoi legendarul erou Perseu.

peste copil) – și ce văzu? Danae, fata ce fusese închisă să n-o vadă nimeni, ținea la sânul ei un prunc.

— Doica să fie spânzurată! a zis Acrisios spre ostașii care stăteau la uși de pază. Iar tu, netrebnică Danae, mă vei urma pe loc în templu. Și ai să-mi juri cine e tatăl acestui prunc nelegiuit...

Dusă de plete până-n templul lui Zeus, care se ridica în mijlocul cetății, Danae-a trebuit să spună că regele din cer i-e soțul și tatăl pruncului Perseu.

— Minți, ticăloasă fără seamăn, a grăit regele Acrisios. Și tare-aș vrea să te ucid cu mâna mea, aici, în templul marelui Zeus, olimpiantul, pe care tu-l năpăstuiești. De ți-ar fi soț, cum spui, nebuno, el ți-ar veni într-ajutor. Dar uite-l... Uite-l!... Stă pe soclu și te privește neclintit...

— Răspunde, Zeus, îți sunt soață?... Nu ai pătruns la mine tu, sub chipul unei ploii de aur, în acea zi de neuitat, și-apoi te-ai preschimbat în zeu, spunându-mi singur cine ești?... Răspunde, Zeus!... zicea fata, și pletele și le smulgea și se bătea în piept cu pumnii.

Însă mărețul olimpiant privea tot neclintit la fată. Privea cu ochii lui de piatră. Nu îndrăznea să scoat-o vorbă, pentru că se temea de Hera. Ea și aflase de-ntâmplare, stătea în cer, pe-un nor albastru, și asculta ce se vorbea.

...Și văzând regele Acrisios că Zeus stă tot nemișcat, a chemat iute niște meșteri. A poruncit să i se facă o ladă mare, aurită, un fel de cufăr zăvorât.

În acest cufăr a-nchis fata și pe micuțul ei Perseu. Le-a dat merinde: niște fructe și-o amforă plină cu apă. Și-a zvârlit cufărul în valuri fără s-asculte cum striga biata Danae hohotind:

— O, tată, rege, fie-ți milă... Nevinovată sunt, îți jur!... De nu vrei să te-nduri de mine, fii bun măcar cu acest prunc venit pe lume fără voie... Nepotul tău e, tată drag...

Dar valurile au luat lada și au purtat-o, îndelung, deasupra verzilor genuni unde sălășluia Poseidon.¹

Zeus privea din cer cu grijă, dar nu putea să îi ajute, pentru că Hera-i sta alături și-l priveghea bănuitoare.

PESCARUL DICTYS AFLĂ PE MARE LADA

Și-a tot plutit în voie lada, pe valurile înspumate, trântită-n gropnițe de ape, lovită uneori de stânci, până când, dusă de furtuni, a nimerit între Ciclade². Iar înlăuntrul ei ședeau, flămânzi și însetați, Danae și pruncușorul ei, Perseu. Erau și

¹ Tema aceasta, a copilului aruncat pe ape, uneori singur, alteori însoțit de mama lui, este frecventă și în mitologia altor popoare din Asia și Europa. O găsim și în legenda biblică despre Moise, și în cea romană despre Romulus și Remus. Basmelor românești au preluat, de asemenea, această temă, în câteva variante, câteodată copilul fiind aruncat de tatăl său, ori de bunicul său, ori de mama vitregă.

² Cicladele sunt un roi de insule în Marea Egee. Între ele se află și Serifos, insula unde se povestește c-ar fi ajuns până la urmă Danae.

uzi până la piele, și tremurau, pătrunși de frig. Nu mai aveau nicio nădejde și așteptau să se cufunde sicriul plutitor, în care își trăiau ultimele clipe.

S-a întâmplat însă, în ziua când a ajuns între Ciclade lada zvârlită de Acrisios, să iasă un pescar pe mare. Acel pescar se numea Dictys. Pescarul și-a întins năvodul. Dar, când să tragă de frânghii, simte c-atârnă ceva greu. În năvod se găsea o ladă. Trage la țarm această ladă și o desface c-un topor. Și dinlăuntru i s-arată o biată mamă și-un copil.

Când o zărește pe Danae, pescarul Dictys stă-nlemnit. El nu văzuse încă-n viață ochi mai senini, mai blânzi, mai verzi. Nici trup mai mlădios, mai zvelt. Nici păr să aib-așa culoare de flacăra cu vâlvătai. Și nici nu auzise încă un glas atât de mângâios.

Fără să stea deloc pe gânduri, fără s-o-ntrebe cine e, pescarul îi așterne fetei un pat de ierburi verzi și moi și îi aduce pește proaspăt, fiert în căldare de aramă, și fructe dulci: curmale, rodii și-ntr-un pocal îi toarnă vin.

Pruncului său i-aduce lapte, de la o capră ce păștea pe lângă casa lui, pe coastă. Pe coasta insulei Serifos, unde trăia pescarul Dictys.

Înzdrăvenită, după hrană și băutură mai ales, Danae-i povestește totul. Și el, adânc înduioșat, o roagă, plin de bună-tate, să fie oaspetele său.

— Eu sunt pescar, i-a grăit Dictys. Sunt om sărac, însă cinstit. În casa mea poți fi stăpână. Te rog să fii soția mea. Și dup-atâtea suferințe mă voi sili să-ți făuresc o viață cât mai fericită...

Ea a primit. Pescarul Dictys era un om plăcut și bun.

Iar anii s-au pornit să curgă prea repede pentru ei doi, ce viețuiau în fericire. Perseu creștea și el, grăbit, și se făcuse-un flăcăiandru isteț, voinic și priceput la pescuit și vânătoare.

Numai că-n insula aceea, unde-și avea pescarul casa, domnea pe-atuncea Polydectes, un rege lacom și hain. Deși era frate cu Dictys, regele-acesta îl ura și-l izgonise din palate. Și se temea nespus de el, să nu-i râvnească cumva tronul. Cu-atât mai mult cu cât poporul era sătul de Polydectes, care îl asupra grozav.

Iar răul rege Polydectes, trecând prin insulă cu carul, văzu-ntr-o seară pe Danae.

REGELE INSULEI SERIFOS URZEȘTE UN PLAN

„O astfel de soție are Dictys, pescar sărac și amărât, ce-și ține zilele cu trudă?... Nu merită așa ceva“!... și-a zis în barbă Polydectes. „Asta-i femeie pentr-un rege, nu pentr-un nevoiaș ca el...“

Aflând apoi că bunul Dictys era din zori la pescuit, regele a intrat în casă.

— Frumoasa mea, i-a rostit el, ungându-și glasul cu dulceață, este păcat să te pălești într-o căsuță amărâtă, îngrijind

de un biet pescar... Eu sunt un rege plin de fală. Și am palate – cred că știi! – și bogății nemăsurate. Te fac regină, dacă vrei, stăpână peste-aceste locuri... Și orice voie ți-o-implinesc, dacă primești să-mi fii nevastă...

— Nu vreau!... Nu țin să fiu regină!... a spus Danae regelui. Soțul meu e blajin și harnic. Îl îndrăgește pe Perseu. Nu pot să-i fiu necredincioasă... Te rog, ne lasă și te du...

S-a mâniat rău Polydectes. Și-a vrut s-o prindă pe Danae și să o tragă cu de-a sila până la carul său regal. Noroc c-atunci venea călare, pe malul mării, și Perseu¹. Auzind țipetele mamei, s-a repezit într-ajutor. Și-mbrâncindu-l pe Polydectes, a eliberat-o pe Danae din mâinile ce-o pângăreau.

Regele insulei Serifos ar fi putut să poruncească slugilor sale de credință să-i ia îndată viața tânărului ce-i sta-mpotrivă. Însă n-a vrut s-o îndârjească mai rău pe frumoasa Danae.

A mai lăsat să treac-anume câteva săptămâni sau luni. Și a trimis după Perseu, zicând că are să-i vorbească.

— Flăcăule, i-a grăit el. Am auzit că povestești celor ce vor să te asculte că tatăl tău ar fi chiar Zeus. I-așa? Ori nu-i așa? Răspunde!

— Așa e, rege! Tatăl meu este însuși mărețul Zeus!

— De este astfel, precum spui, ar trebui să fii viteaz... Zeus este stăpânul lumii. Și-n lume bântuie trei ființe îngrozitoare

¹ Perseu în plinătatea voiniciei tinerești ne este înfățișat atât într-un bust celebru aflat în muzeul comunal din Roma, cât și într-un altul, sculptat în marmură de Paros de un artist din școala elină antică a lui Scopos, și care se află acum într-o galerie de artă din Cracovia.

și hapsâne. Sunt cele trei surori gorgone, care-au ucis sute de oameni. Două surori, cele mai mari, sunt, precum știi, nemuritoare. Însă a treia, cea mai mică și cea mai rea, zisă Meduza, are o fire muritoare... Nu vrei să pleci tu, s-o răpui?...

— Da, Polydectes, voi pleca... Știu că de fapt îmi dorești moartea. Și totuși voi porni la luptă, pentru că vreau să scap pe oameni de mișeliile Meduzei... și când mă-ntorc vom mai vedea...

Regele a rânjit în barbă de bucurie și speranță că fiul frumoasei Danae o să se piardă-n lupta asta. Și-a mai rostit, în încheiere:

— Danae va rămâne-aceia, ostatică, până vii tu... De nu-ți păstrezi făgăduiala, de nu-mi aduci capul Meduzei, Danae va plăti cu viața...

Perseu s-a înclinat spre rege, în semn că totul se va face așa precum i-a poruncit, și a plecat întâi spre templu. Aici și-a ars pe altar jertfa și l-a rugat pe tatăl său:

— Tu m-ai adus pe lume, tată... Puterea ta-i nemărginită... Îți cer acum să mă ajuți în lupta grea ce vreau s-o-ncep...

Îndată a vuit din slavă un zgomot lung peste pământuri și peste ape, până-n Tartar. Și lângă tânărul Perseu s-a ivit însuși zeul Hermes, purtând o sabie întoarsă, cu lama bine ascuțită.